

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Ex superioribus confutatur Leschasserij sententia, qui veram Libertatem Ecclesiæ Gallicanæ constituit in jure antiquo. Ea sita est in recto antiqui & novi juris usu. Hæc est sententia B. Ludovici, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

multis verbis opus esset. Sed paucis, quod attinet ad præsens institutum, sententiam meam promam. Summum caput in quo jus novum ab antiquo differt, in eo jam constitui, quod suprema potestas, quam in plerisque causis judicandis synodi provinciales obtinebant, penitus extincta sit, & ad solum Summum Pontificem revocata, & ea quæ in canonibus condendis versatur, sit adeo imminuta, ut Pontifici soli constitutionum condendarum onus incubuerit, quibus earum rerum formam præscribat de quibus apud illum erat disceptandum. Hinc secutus est novus judiciorum ecclesiasticorum ordo ad cognitiones per rescripta Pontificum instituendas in provinciis. Vnde tot constitutiones emanarunt de rescriptis, de iudiciis delegatis, de officio iudicis ordinarij, de dilationibus, exceptionibus, sententiis, & appellationibus, & de toto, ut generaliter loquar, judiciorum ordine. Hæc omnia olim non adeo exactè & solenniter exercebantur, ut novis constitutionibus est decretum, quæ magna ex parte in formulis actionum, & in tritura fori, anxie & scrupulosè versantur. Ex alio deinde capite nova ecclesiastica politia facies oborta est, scilicet ex beneficiorum ab ordinationibus discretione. Antiquo jure, quod canone Concilij Chalcedonensis probatum erat, nullus ad clerum adscisceretur, quin ad certam Ecclesiam sub Episcopi, Presbyteri, Diaconi, & ceterorum ordinum gradu adscriberetur, adeo ut manus impositionem sequeretur adscriptio in canonem seu laterculum & matriculam Ecclesiæ. Hoc obtinet adhuc in Episcopis, sed in ceteris gradibus ordinationes *Σπουδαίως* & absolutè fiunt, & absque titulo Ecclesiæ, contra præscriptum Concilij Chalcedonensis. Constitutum quidem fuit in Concilio Lateranensi, ne Clerici ordinarerentur absque titulo, saltem patrimonij, scilicet ne in opprobrium cleri mendicare cogerentur. Sed hoc decreto non est restituta vetus disciplina, quæ Clericos per manuum impositionem suis Ecclesiis addicebat. Separatio ista & discretio ordinationis ab Ecclesiæ seu beneficij collatione & pinguisimorum reddituum copia, novas in jus canonicum regulas inexit antiquo juri prorsus incognitas, de beneficiis acquirendis, conservandis, & amittendis, quæ ferè utramque paginam novi juris faciunt. Matrimoniorum impedimenta novis interdictis ad tuendam honestatem publicam introducta, & revocata ad solam Ecclesiam earum causarum cognitiones, & cognitionum, quæ hac de re habentur, adstrictus

forensibus formulis ordo, novam juri canonico materiam subministrarunt. Excommunicationum infligendarum, & penitentiarum publicarum, quæ antiquo jure vigeant, temperatus jure novo rigor, novis constitutionibus explicandus erat. Non omittendæ sunt multiplices monachorum species, & religiosarum domuum diffusa per Europam multitudo, quæ novis regulis, & institutis, Pontificum curam ad se traxerunt. Quin & indultæ monasteriis aut canonicorum Capitulis exemptiones ab Episcoporum jurisdictione, & privilegia varia illis concessa, varias causarum figuras à Pontificibus disceptandas præbuerunt. Quæ omnia si quis accuratè expendat, non adeo laborabit de discrimine antiqui juris & recentioris, quod rerum & negotiorum varietas ab invitis Pontificibus pro utilitate reipublicæ Christianæ extorsit. Itaque eo statu res Ecclesiæ nunc positæ sunt, ut si quis de absoluta & integra restitutione juris antiqui & novi abolitione contendat, perinde agat ac si imperiorum inveteratorum administrationem ad eam formam revocare velit, quæ in ipsis regnorum initiis obtinebat. Hinc etiam sequitur necessariam esse hodie Decretalium cognitionem iis omnibus qui juris canonici peritia censerent velint, ea tamen lege, ut antiqui juris cognitio non deseratur, quo vitio laborarunt superiora aliquot sæcula. Quod ab auctore librorum *de hierarchia subcaelesti* hæc verba expressit anno millesimo quadringentesimo sexto: *In Ecclesia Græca multi sunt Canoniste, id est, scientes canones universalium & generalium Conciliorum; in Latina, nulli sunt Canoniste, sed multi Decretaliste.*

V. Eo tamen tendere videtur Lefchasserijsententia. qui veram Libertatem Ecclesiæ Gallicanæ antiquo jure metitur, quod curiarum decretis in usum paulatim revocari debere contendit. Nos verò, qui veteres laudamus, nostris tamen annis utendum esse censemus, & Libertatem in recto antiqui & novi juris usu constituimus, necessariasque nostro sæculo Decretalium definitiones, quæ novis negotiis prospexerunt, non absque manifesta ratione existimamus. Non alia mens est aut B. Ludovici, aut Caroli V I. & totius Ecclesiæ Gallicanæ, cum libertatem Ecclesiæ in *jure communi* versari contendunt. Antiquos enim canones & jus commune intelligebant quod Gratiani Decreto & Decretalibus erat comprehensum. Id manifestè probatur, non solum ex eo quod vetus codex canonum illis esset incognitus, sed etiam è Concilio Constantiensi. Etenim sessione xxxix.

cum de fidei professione à Papa edenda caveret, non solum octo Concilia Oecumenica ab illo conservanda decernit, sed etiam Lateranense, Lugdunense, & Viennense. Quare seculo Caroli VI. Conciliorum generalium nomine, Ecclesia Gallicana non solum vetera, sed etiam recentiora illa intelligebat. Enimvero in Gallia, quod ad disciplinam attinet, decretalium constitutis locum damus, cum bona Romanorum Pontificum venia, quæ nostris rebus & utilitati publicæ accommodatæ sunt, id est, omnibus ferè, paucissimis exceptis.

VI. Sanè dissimulandum non est, eam quæ jure divino Episcopis quasita est Ecclesiæ administrationem, nullis decretalibus ablatam fuisse; quamvis potestatis illius exercendæ modus variis constitutionibus variè pro temporum ratione præscriptus fuerit. Itaque si ea tempora incidant ut regendæ Ecclesiæ necessitas Episcopos à regulis recentioribus discedere cogat, nihil vetat quo minus jus naturale & divinum, omisissis formulis quæ jure novo præscriptæ sunt, locum habeat. Exempli causa; si sedis Romanæ vacatio per multos annos protraheretur, si hostium armis obfessa teneretur itinera, ita ut securè Romanus Pontifex adiri non posset, aut si qui alij similes aut graviores casus inciderent, jure divino aut antiquo illo jure ecclesiastico administranda esset Ecclesia.

fellitur: & verus sensus illius canonis exponitur, restituta interpunctione.

VI. Leo approbare noluit canonem xxviii. quod contrarius esset canonibus Nicænis. Dux regule elicitæ ex epistolis Leonis. Prima, nullos esse canones adversos Nicæna Synodo. Secunda, Summum Pontificem esse custodem canonum.

VII. Leo decernit irritum hunc canonem, eo nomine, quod sit contrarius Nicæna Synodo.

I. **S**OLET à plerisque pragmaticis hoc ferè præcipuum constitui Libertatis Gallicanæ theorema, Concilium Oecumenicum superius esse Summo Pontifice, unde sequatur nihil à sedis apostolicæ Præfulibus tentari posse quod synodorum generalium definitionibus adversetur. Invidiosam quæstionem fecit nimium partium studium. quod si abesset, vexatissima illa contentio facilè componi posse videretur. Scio quid Theologi Parisienses constanter professi fuerint in Concilio Constantiensi, Germanis auspiciis, quod omnes Ecclesiæ Patres tunc amplexi sunt, in unum conspirantibus omnium Episcoporum & Nationum votis. Scio quid Basileensis Synodus, quæ, paucis exceptis, omnes ferè Occidentis Episcopos continebat, de hac re decreverit, quidque à Gallicanæ Ecclesiæ Theologis passim doceatur. Attamen si cum bona Magistrorum venia, id quod sentio liberè profiteri liceat, existimo Libertates Ecclesiæ Gallicanæ hoc axiomate non omnino niti. Qui Romani Pontificis odium in has libertates concitant, id præcipuè urgent, eas alia ratione constare non posse, quàm apostolicæ sedis dignitate in eo maximè immunita, quod Pontifex Concilij Generalis auctoritati subjiçatur. Attamen hæc sententia, etsi in Schola Parisiensi & ceteris hujus regni Academiis certissima habeatur, in foro apud nos non disceptatur; qui Libertates perinde tuemur, si de Concilij Generalis novis Decretis, ac si de Romani Pontificis Constitutionibus agatur. Quinetiam receptos mores & consuetudines Ecclesiæ Gallicanæ, nostro usui commodas, adeo retinemus, ut etsi canone Concilij Generalis destituamur, quo illæ firmatæ sint, tamen ab iis nobis discendum esse non censeamus. Quare non est quod hæreamus in ea regula, quæ Romanis stomachum moveret, & quæ rebus nostris non prospicit ut par est. Fruatur Summus Pontifex aut æquo jure cum Conciliis Generalibus, aut superiori. Illud unum in foro expendetur, an nova constitutio vel novum rescriptum rebus Gallicanis consulat, aut noceat. Si receptos canones vel receptos mores infringat aliquo pacto, ejus ratio non

T ij

C A P V T V I I.

Synopsis.

I. Confutatur communis opinio, quæ docet præcipuam Libertatum regulam hanc esse, ut Concilium Oecumenicum superius Romano Pontifice dicatur. Quamvis hæc sit Schola Gallicana sententia, non est una ex Libertatibus Gallicanis. In foro perinde est, si Summus Pontifex æquo vel superiori jure cum Conciliis utatur. Vbi id tantum expenditur, an nova rescripta noceant Ecclesiæ Gallicanæ.

II. Canonum executionem ex pollicitatione exigimus. Pontifices Romani canones non posse infringi docent factis & scriptis; ut Innocentius I. in causa Chrysothomi.

III. Zozimus in causa Arelatensis Episcopi, & in epistola generali. Et Bonifacius I.

IV. Sed præcipuè Leo, in reprobatione canonis xxviii. Synodi Chalcedonensis. Hujus quæstionis, quæ illustris est, status constituitur. Secundus dignitatis gradus delatus Episcopis CP. à secunda synodo. Quo usi sunt in Oriente, ut probatur variis testimoniis, è C. Th. & synodo Chalced. Solvitur objectio petita è rescripto Theodosij, de Flaviano.

V. Nec administratio nec ordinatio Dioceseon Asiæ & Pontice tributa est hoc canone; sed usu, in quibusdam Ecclesiis. Canon xxviii. expensus, & sententia viri eruditi circa ejus explicationem, quæ re-

Fide Doctorem in
qualitate fiscali
de sacramentis
Actuipis.

Der. M. L. G.
c. 11. 09.